

xinple!

EUSKARA

AGOIZKO UDALA

32 zenb. 2024ko uztaila

ZERBITZUAK

Udaletxea 948 33 60 05

Euskara Zerbitzua 948 33 65 65

Kultur Etxea 948 33 66 90

Cederna Garalur 948 33 63 37

Osasun Etxea 948 33 66 00

Oinarrizko Gizarte Zerbitzua 948 33 40 95

Liburutegia 948 33 64 53

San Migel Ikastetxea 948 33 66 09

Agoizko DBHI 848 43 18 90

Bisitaldi gidatua Elizara 637 44 81 07

Dya 948 33 60 65

Suhiltzaile Boluntarioak 948 33 65 00

Udal Pilotalekua 948 33 61 64

Kirol Gunea 948 33 67 06

AURKIBIDEA

- 650.000 EUROKO INBERTSIOA ITOIZEK KALTETUTAKO HERRIENTZAT NAFARROAKO 2024KO AURREKONTUEI BURUZKO AKORDIOA, ONURAGARRIA AGOITZENTZAT ETA BERE ESKUALDEARENTZAT
- PIBOTE SISTEMA AUTOMATIKOA JARRI DA, ALDE ZAHARRERA SARTZEKO AGOIZKO UDALAK TXIKIAGOTU DU BERE ZORRA
- UDAL BRIGADARI LAGUNTZEKO UDAKO KONTRATAZIOAK 2024KO DIRULAGUNTZAK EBATZI DIRA AGOITZEK 3.014 BIZTANLE DITU GAUR EGUN LAN-ORIENTAZIOKO ZERBITZU BAT ABIAN DA
- HASI DA AGOIZKO EGUR PLANTA BERRIA ERAIKITZEN CLIPPER AOIZ-EK PLANTILLA 305 PERTSONARAINO HANDITzea AURREIKUSTEN DU, % 100EAN LAN EGITEN DUENEAN
- "IRATI PADEL", AGOIZKO KIROL ESPAZIO BERRIA ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOARI, BULKADA
- 105.500 EURO, EKAIKO ZERRATEGI AUZOAZ BIZIBERRITZEKO TURIKO GANTXEROAK ELKARTEA, AGOITZEN
- AGOITZEK ZUHAITZAREN EGUNA OSPATU ZUEN ARTZIKO TERMA ERROMATARRAK IREKI DITUZTE PACESEK WEB ATARIA ESTREINATU DU
- IRUNBERRIKO INSTITUTUKO OBRAK UDA BAINO LEHEN HASIKO DIRA AGOIZKO IKASTETXEAK JARDUNALDI JARRAIAREN ALDE EGIN DU ATE ZABALEKO JARDUNALDIA, AGOIZKO HAUR ESKOLAN
- "ANIZTASUNA, ABERASTASUN ITURRI" LEHIAKETAKO SARIA, AGOIZKO SAN MIGEL IP-ARENTZAT IKASTETXEETAN GAILU MUGIKORREN ERABILERA MUGATZEREN ALDE EGIN DU NAFARROAK ESKOLA JANTOKIETARAKO ARAUDI BERRIA
- "MEMORIAZ", MEMORIA HISTORIKOAN BARNA BELAUNALDIEN ARTEKO V. TOPAKETA, SARTAGUDAN NAFARROAK MIKEL ZABALZA AITORTU DU POLIZIAREN ETA ESTATUAREN INDARKERIAREN BIKTIMA GISA
- MARTXOAREN 8A, EMAKUMEAREN EGUNA SEXU-INDARKERIEI AURKAKO ERREKURTSO BERRIA
- PALESTINAREKIKO ELKARTASUN MOZIOA NAFARROA DEFENDATU LAGUNTZA, "ORAIN 1080 ORAIN" KOLEKTIBOARI
- AGOIZKO INAUTERIAK, DANTZA ETA SUAREKIN AGOITZEK SANISIDROAK OSPATU DITU GIRO ETA PARTEHARTZE HANDIZ
- KOSTRADAREN KOFRADIAK, MECNA ZIGILUA AGOITZ HIRIA XVII. IPUIN LEHIAKETAKO SARIAK BANATU DIRA
- KULTUR BALANTZEA
- SENDABERRI PROGRAMA AGOITZERA IRITSIKO DA EUSKARAREN ERABILERA SOZIALA SUSTATZEKO ETA SENTSIBILIZATZEKO LANKIDETZA
- KORRIKA JENDETSUA, AGOITZEN HAURREN ARTEAN EUSKARAREN ERABILERA SUSTATZEKO KANPAINA BERRIA AGOIZKO III. DUATLOIA, PARTE-HARTZE ERREKORRA
- AGOIZKO ESKUBALOA: OMENALDIA, ZALETASUN ITZELARI

AGOIZKO UDALAREN KOMUNIKAZIO, INFORMAZIO ETA PARTAIDETZA PLANA 2024

650.000 EUROKO INBERTSIOA ITOIZEK KALTETUTAKO HERRIENTZAT

Lurralde Kohesiorako kontseilari Oscar Chivitek Itoizko Batzordea bildu zuen lehen aldiz lege-gintzaldi honetan, batzordea osatzen duten udalerrietan egin beharreko hurrengo ekintzei ekiteko. Nafarroako Gobernuak, Inbertsiorako Urte Anitzeko Plan Estrategikoaren barruan, 650.000 euroko inbertsioa aurreikusi du aurten.

Batzordekideak, kontseilariak gain, hauek dira: Jesús Mª Rodríguez, Toki Administrazioako eta Despopulazioko zuzendari nagusia; José Antonio Marcén, Lurralde Antolamenduko zuzendari nagusia; Ángel Martín Unzué (Agoitz), Roberto Zazpe (Longida), Javier Díez (Artzibar) eta Lorenzo Zubillaga (Orotz Betelu) alkateak; eta Ebroko

Konfederazio Hidrografikoko (CHE) ordezkariak. Itoizko Batzorde hori joan den lege-gintzaldian eratu zen, eta Nafarroako Parlamentuaren bermea du. 2021eko maiatzean, Nafarroako Gobernuari eskatu zion lantalde bat osa zezala, lurralde hori bultzatzeko mekanismoei heltzeko, Itoizko urtegiaren inguruko lau herrietan egin zitezkeen inbertsioak eta proiektuak oinarri hartuta. Chivite kontseilariak nabarmendu zuenez, "esparru berri bat sortu behar da, ekimen eta baliabide zehatzekin, antzemandako beharrak eguneratzeko eta erantzuteko, eta Itoiz Fundazioaren likidazioaren ondoren erantzun gabe geratu ziren, garapen eta lehengoratzeko planaren aurreikuspenak osorik gauzatu gabe utzi baitzituen".

Aurreko lege-gintzaldiko lanetan, batzordearen esparruan, Itoizko urtegiak eragindako udalerrien Lurralde Garapen Iraunkorrerako Inbertsiorako Urte Anitzeko Plan Estrategikoa onartu zen, 2023-2026 urte artekoa. Epe horretan, 88 proiektu gauzatu dira guztira: 15 Agoitzen, 28 Artzibarren, 28 Longidan eta 17 Orotz-Betelun. Planerako proposatutako guztizko zuzkidura 2.600.600 eurokoa da, hau da, 650.000 euro urtean tokiko ekimeneko proiektuetarako.

Plana garatzeko 2024. urteko 650.000 euroak honela banatuko dira: 305.500 euro Agoitzerako, 156.000 euro Artzibarrentzat eta Longidarentzat eta 32.500 euro Orotz-Betelurentzat.

NAFARROAKO 2024KO AURREKONTUEI BURUZKO AKORDIOA, ONURAGARRIA AGOITZENTZAT ETA BERE ESKUALDEARENTZAT

Parlamentuko osoko bilkurak 2024ko Nafarroako Aurrekontu proiektua onartu zuen, gobernuaren osatzen duten alderdiek aldeko botoa eman da. EH Bildu abstentitu zen, eta UPNk, PPK eta Voxek kontra bozkatu zuten. Horrela, Gobernuak eta EH Bilduk Foru Erkidegoko ekonomiaren egonkortasuna ziurtatzeko eta indartzeko oinarriak ezarri dituzte, bosgarren urtez jarraian. Datorren ekitaldirako sinatutako dokumentuak, berriz ere, eragin handia izanen du Agoizko eta eskualdeko udalen finantzatan.

Itoizko urtegia eraikitzeak kaltetutako udal-entzako konpentsazio ekonomikoari buruzko 650.000 euroko partidaz gain, 2024rako sinatutako testuak 105.500 euroko zenbatekoa ere jasotzen du Ekaiko Zerrategia auzoko Ekintza Planerako. Lehen urrats garrantzitsua da Irati, SA enpresaren jabetzako toki enblematiko bat berreskuratzeko eta bere balio historiko eta turistikoa berreskuratzeko.

euroko partida bat jasota dauka, Ekaiko Zerrategia auzoko Ekintza Planerako. Lehen urrats garrantzitsua da El Irati SA enpresaren jabetzako toki enblematiko bat berreskuratu eta bere balio historiko eta turistikoa berreskuratzeko.

Bestalde, eta EH Bilduk aurkeztutako zuzenketa bati esker, aurrekontuen dokumentuan 148.000 euroko partida bat ere jasota dago, Iturzarrea plazako zati bat estaltzeko, ostegunetako merkata kokatzen den espazio publikoa estaltzeko.

PIBOTE SISTEMA AUTOMATIKOA JARRI DA, ALDE ZAHARRERA SARTZEKO

Azken egunetan, Larrainetako eta Irigoien kaletan pibote automatikoak, urrutiko aginteen bidez funtzionatzen dutenak, jartzeko lanak hasi dira, 2019an Agoitzen onartutako trafikoko ordenantza (hirigune historikoko kaleetako sarbidea eta ibilgailuen joan-etorria arautzen dituen) ezarritakoa betetzeko.

Badakigu neurri honek ziurgabetasuna eta eragozpenak sor ditzakeela hasiera batean, baina egia da gure herrian ibilgailuen trafikoa antolatzeke beharra dugula, are gehiago hirigune

historikoan. Agoitz jasagarriago baterantz egin behar dugu, non autoak eta oinezkoak elkarrekin bizi ahal izanen garen, erdigunea biziberritzeaz gain.

Honako kale hauek daude neurri horren eraginpean: Larrainetakoa (farmaziatik, bertan kokatuko baitira piboteak), Merkatuko plaza, Trinketa, Irigoien, Erregeordearena, Hirikoa eta Plazakoa.

Gogoan izan bakarrik merkataria eta bertan bizi direnak sartu ahal direla hirigune his-

torikora. Horiei Udalak neurria eragiten dion hirigune historikoko ETXEBIZITZA BAKOITZEKO DOAKO AGINTE bat emanen die. Urrutiko aginte hori udaletxeko bulegoetan jaso ahal izanen da.

Etxebizitza batean ibilgailua duen pertsona bat baino gehiago badaude, eta, hortaz, agintari gehiago behar izanez gero, horiek kostu prezioan erosi ahal dira, hots, 50 euroan unitateko. Agintea galduz edo hautsiz gero ere, beste bat lortzeko 50 euro ordaindu beharko dira.

DHARRAK:

- Norbaitek gailua desegoki erabiltzen badu, Udalak agintea kentzeko aukera izanen du.
- Neurri honen eraginpean dauden kaleak zabalik egonen dira asteleheneetik ostiralera, 09:00etatik 12:00etara, zama- lanetarako ibilgailuen lana errazteko.
- Aginte bat emanen zaie Agoitzen diharduten funtsezko zerbitzuei (Dya, Larrialdiak, Polizia, Suhiltzaileak, tokiko gremioak...).
- Agintea eskuragarri dago jada udaletxean. Asteleheneetik ostiralera jaso daiteke, 10:00etatik 13:00etara.
- Neurria martxoaren 22an aplikatzen hasi zen.

Halaber, Agoitzen ibilgailuen joan-etorria arautzen duen ordenantza nahitaez bete behar dela gogorarazten dugu. Arauaren xehetasunak Udalaren webgunean kontsulta daitezke (Gardentasun Atariko Informazioa Informatikoa atalean).

AGOIZKO UDALAK TXIKIAGOTU DU BERE ZORRA

Nafarroako udalek bankuen zor bizia % 74,5 murriztea lortu dute 2011tik, eta 2022aren amaieran 77,9 milioi eurokoa izan da. Etengabeko murrizketa joera hori 2012ko Aurrekontu Egonkortasunari buruzko Legearen eta inbertsioetarako laguntzen murrizketaren ondorio da, legeak kreditu berrien beharra mugatzen baitu. Horren ondorioz, Nafarroako 272 udalerriek finantza betebeharrak etengabe murriztu dituzte, eta azken lau urteetan % 42,1eko murrizketa izan dute. Udalen egoera ekonomikoa "saneatuzat" jo dute Kontuen Ganberak eta Nafarroako Udalen eta Kontzejuen Federazioak.

Oso esanguratsua da Agoizko Udalaren kasua, bere zorra % 64,27 murriztea lortu baitu. 2018an 734.000 euro izatetik 2022an 262.000 euro izatera igaro baita. Atzerago begiratuz gero, jaitsiera are nabarmenagoa da; izan ere, 2015ean, zorrak goia jo zuenean, 1.064.000 eurokoa zen.

URTEA	PER CAPITA ZORRA	GUZTIZKO ZORRA (m €)	BIZTANLEAK
2022	91 €	262	2.881
2021	136 €	377	2.778
2020	179 €	497	2.777
2019	244 €	658	2.695
2018	280 €	734	2.624
2017	285 €	729	2.561
2016	343 €	880	2.564
2015	409 €	1.064	2.601
2014	312 €	820	2.629
2013	315 €	846	2.684
2012	361 €	953	2.640
2011	333 €	857	2.571
2010	342 €	870	2.544
2009	359 €	884	2.464
2008	76 €	179	2.354

UDAL BRIGADARI LAGUNTZEKO UDAKO KONTRATAZIOAK

Uda honetan, Agoizko udal brigadako plantilla indartuko da, sei langile berri lanean hasiko baitira. Joan den maiatzaren 2tik, zerbitzu anitzetako lau langilek bat egin dute lantaldearekin, eta sei hilabeteko kontratua izan dute. Zeregin nagusia eguneroko garbiketa zerbitzuetan eta herria etengabe hobetzen laguntzea izanen da. Dato-

zen hilabeteetan, langile kopurua handitu dela aprobetxatuz, hainbat hobekuntza eta instalazio berriak egingen dira Agoizko hainbat lekutan. Kontratazio horiek Nafarroako Gobernuak babesten ditu ekonomikoki, Nafarroako Enplegu Zerbitzuaren bitartez. Gainera, Dinarritzko Gizarteratzeko Errenta (RIIS) jasotzen duten bi pertsona

sartu dira, eta hamabi hilabetez ari dira beren eginkizunak lanaldi osoan betetzen.

Langile berri horiekin, udal brigada prestatzen ari da udan zehar izanen duten lan karga handiari aurre egiteko eta Agoizko herritarrei eskainitako zerbitzuak hobetzeko.

2024KO DIRULAGUNTZAK EBATZI DIRA

Udal taldeak, martxoan izan zuen osoko bilkuran, 2024ko dirulaguntzak ebatzi zituen. Dirulaguntza deialdietara herriko zenbait entitate aurkeztu dira.

Aurten 5.550 euro banatuko dira, aurkeztutako kolektiboen artean. Agoizko gizarte eta kultura talde guztiei zuzenduta daude, eta emandakoa jasotzeko gastuen fakturekin justifikatu beharko da. Honakoa da onetsitako banaketa: Kultur taldeak (2.000 euro), Agoizko erretiratu, pentsiodunen eta alargunen plataforma (300 euro), Sarean (950 euro), San Migel

Guraso Elkartea (1.000 euro) eta AEK, euskararen normalizazioan lan egiten duen erakundea den aldetik (1.000 euro). Kultur taldeen zuzendutako partida oraindik ebatzi gabe dago, eta mahai teknikoak erabakiko du talde bakoitzarentzako ehunekoa, deialdira aurkeztutako taldeen arabera.

Horretaz gain, Nafarroa Oinez ospatzeko 300 euro esleitzea erabaki zen, aurreko edizioetan ekitaldi horri emandako laguntzak baino 100 euro gehiago.

AGOITZEK 3.014 BIZTANLE DITU GAUR EGUN

Apirilaren 16an egindako osoko bilkura berezian, udal erroldaren zifra ofizialak onartu ziren: aurreko urtean baino 40 pertsona gehiago zeuden erroldatuta (2022tik 2023ra 74 pertsona gehiago). Erroldatutako pertsonen artean, 1.519 gizonak dira eta 1.495 emakumeak.

17 heriotza eta 23 jaiotza erregistratu ziren; 2022an, berriz, 25 heriotza eta 32 jaiotza. Gainera, 219 pertsona Agoizera joan ziren bizitzera beste udalerrira batzuetatik, eta 179 baja izan ziren. 42 alta izan ziren atzeritik egindako egoitzaldaketen ondorioz, eta 12 baja izan ziren. Era berean, Agoitzen bizi ziren baina erregistratuta ez zeuden 14 pertsona erroldatu egin ziren. Halaber, 53 bizileku-aldaketa egin ziren udalerrira barruan, 23 gizon eta 30 emakume.

2000. urtetik (1.842 biztanle zituen), nabarmen hazi da herria, % 63,6 hain zuzen ere, eta Agoitzek egun 3.014 egoiliar ditu.

LAN-ORIENTAZIOKO ZERBITZU BAT ABIAN DA

Agoizko Udalak lan orientaziorako baliabide berri bat du, Ilundain Fundazioak eta Nafar Lansare Nafarroako Enplegu Zerbitzuak eskainia, Cederna Garalurren laguntzarekin. Zerbitzu hau hileko bigarren eta laugarren ostegunetan eskaintzen da udal bulegoetan, eta langabeei edo lan hobeagoaren bila daudenei laguntzea du helburu. Enplegua bilatzeko aholkularitza pertsonalizatua eta prestakuntza ekintzak eskaintzen dira. Gainera, curriculumak egiteko, enplegua bilatzeko, elkarrizketak prestatzeko,

gaitasun digitalak hobetzeko eta esperientzia egiaztatzekeko laguntza ematen da.

Programak honakoak ere barne ditu: talde tailerrak; tokiko enpresekiko harremana, haien kontratazio eta prestakuntza beharrak ezagutzeko; eta Ilundain Fundazioaren enplegu polit-san sartzeko aukera, incorpora programaren bidez. Proiektu hori gauzatzeko, hitzarmen bat sinatu da Ilundain Fundazioaren eta Cederna Garalur elkartearen artean, bi entitateen ba-

liabideak partekatzeke eta lan-orientazioko eta ekintzailatzeko programak garatzen laguntzeko.

Interesatutako guztiek Enplegu Agentziara jo dezakete, edo, bestela izena eman dezakete orientacion21@fundacion-ilundain.com posta elektronikoaren edo 689 330 694 telefonoaren bidez. Programan sartzeko baldintza bakarra dago: enplegu zerbitzuan altan egotea, lan eske edo enplegua hobetzeko.

HASI DA AGOIZKO EGUR PLANTA BERRIA ERAIKITZEN

Dagoeneko hasi dira Agoizko industrialdean zura industrializatzeako fabrika berria eraikitzeo eta urbanizatzeo lanak. Duela gutxi, Nafarroako Gobernua proiektu hori kontratatzeo baimena eman zion Nasuvinsari. Lizitazioaren zenbatekoa 5.352.500 eurokoa da, BEZik gabe. Construcciones Guillén izanen da obra egiten duen enpresa, eta kalkuluen arabera, lanek 6 hilabete inguru iraunen dute. Nasuvinsatik adierazi dutenez, 2024ko abendurako proiektua amaituta egonen litzateke.

Zehazki, Nasuvinsak industria-nabe bat egiteko eta haren ingurua urbanizatzeo inbertsioa egiten du, Ensambla Madera Madergia Taldeko enpresak alokairu bidez (25 urteko epean eta erosteko aukerarekin) ustiatuko duena. Pabilioian zurezko eta bestelako material jasangarrizko eraikuntza-elementuak egiten dira. Aktibitateak honako azalerak hartuko ditu: lantegiak, 9.979 m²; bulegoak, 325 m²; eta kanpoko urbanizazioak, 20.239 m².

50 lanpostu sortu nahi ditu Madergiak Agoitzen, ekoizpen planta berri horrekin, eta balio katea handituko du, gutxiago eraldatutako produktuak jasotzeo eta obretarako elementu bukatuagoak lortzeo. Enpresa erreferentea da bere sektorean; izan ere, 900 proiektu baino gehiago garatu ditu eta 19 urteko esperientzia du

eraikuntza jasangarri eta energetikoki efizienteak egiten. Gaur egun Antsoainen ditu bulegoak eta produkzio-zentro bat Orikainen.

Agoitzen lantegi berria irekitzea enpresaren inbertsio planaren barruan sartzen da, zurean eta

bestelako material jasangarrietan oinarritutako eraikuntza sistemak sortzeo lerro industrial automatizatuak eta robotizatuak garatzeko. Bere jardueraren barruan sartzen da zurezko eraikinak eta egiturak diseinatu, fabrikatu, hornitu eta obran instalatzea.

CLIPPER AOIZ-EK PLANTILLA 305 PERTSONARAINO HANDITZEA AURREIKUSTEN DU, % 100EAN LAN EGITEN DUENEAN

Agoitzen Clipper pizgailu-fabrika ezartzeko enpresa ekimenak aurrera jarraitzen du. Flamagasek proiektuaren behin betiko dokumentazioa aurkeztu dio Nafarroako Gobernuari, hainbat departamentu berrikusi eta baliozkotu dezaten. Aldi berean, jendaurrean jartzeko faseari ekin zaio Ingurumen Baimen Bateratua (NAE) eman aurretik. Baimen hori Nafarroako Gobernuak eman behar du. Gainera, Agoizko Udalak txos-

ten baten bidez baieztatu du planifikatutako jarduera bateragarria dela udalerriko egungo hirigintza-planarekin. Clipper Aoiz lehenago Siemens Gamesak erabilitako lursail batean dago. Zehazki, pabilioian 33.000 m² nabe eta bulego baino gehiago daude, 88.000 m² baino gehiagoko duen lur-zati batean. Flamagasek instalazio horiek erosi ditu eta bere helburu berrirako egokituko ditu. Obrek barne hartuko

dituzte lehendik dauden eraikinak eraberritzea eta egokitzea, bai eta beharrezko instalazio eta zerbitzuak ezartzea ere. Lan guztiak amaitzen dituztenean, enpresak 600 milioi pizgailu eta 140 milioi balbula estanpatu ekoizteko asmoa du. Eta, lehen fasea amaitzean plantilla 242 pertsonakoa izanen bada ere, Flamasatsek aurreikusten du beste 63 langile gehiago izatea bigarren amaitutakoan, 305 guztira. Langileek lau txandatan lan egiten dute: goizez, arratsaldez, gauz eta azken bat, astelehenetik larunbatera txandaka lan egiten duena.

INBERTSIOA. Jarduera inplementatzeko plana hainbat fasetan banatzen da: 1.0 fasea (lehen-gaien bildegia egokitzea), 1.1 fasea (ekoizpen-lerroak instalatzea) eta 2 fasea (produktio-lerroak zabaltzea). NAEren eskaera planifikatutako jarduera osoari aplikatzen zaio. Joan den apirilean, Nafarroako Gobernuak Foru Intereseko Inbertsio izendatu zuen proiektu hori, eta horrek, teoriar, administrazio-prozedurak azkartuko lituzke. Operazioa azkar itxi ahal izan zen, Agoizko Udalaren, Sodenako Udalaren eta Foru Gobernuaren laguntza argiari esker. Proiektua fase guztietan gauzatzeko aurreikusitako aurrekontua 30.055.546 eurokoa da.

"IRATI PADEL", AGOIZKO KIROL ESPAZIO BERRIA

Imanol Otano Gutiérrez agoizkoa da duela gutxi Nasuvinsak egin dituen estreinatu berriko pabilioietan errentamendu erregimenean ezarri den ekintzailetako bat. Elkarre publikoak Solano enpresarena zen pabilioian egindako jardueraren ondorioz, 11 espazio sortu dira, beste hainbeste enpresa-proiektuetarako. Esku-hartze hori Nafarroako Gobernuaren estrategiaren barruan kokatzen da, ekintzailetzari laguntzeko guneak sustatzeko, dinamizazio sozial eta ekonomikoko faktore gisa, landa-eremuari bereziki eragiten dion despoblazioaren fenomenoaren eteteo.

Otanoren proiektua, "Irati Padel" izenekoa, alokatzeo padel bi pista dira. Pista horiek bakarrak dira Agoitzen. Jende askok egiten du kirol mota hori, eta Iruñera joan behar izaten zuten orain arte.

Gaur egun, padelan aritzea erraza denez, gehien egiten den kirol mota bat eta benetako fenomeno soziala bihurtu da. Adin eta sexu talde guztietan aisialdia okupatzeko gehien aukeratutako kirola da. Gainera, taldean jokatzeko elkartasuna sustatzen duen kirola da.

Proiektu horrekin aisialdiko kirol zerbitzu berri bat sortzen da, Agoitzen ez ezik, Pirinio aurreko eta Pirinioetako eremu osoan ere ez dagoena. Zerbitzua erabat domotizatuta dago, eta urteko 24 orduetan eta 365 egunetan erabil daiteke. Erreserbak Resasports plataformaren bidez egin

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOARI, BULKADA

Gobernu zentralak 3,2 milioi euro esleitu dizkio Nafarroakoari 20.000 biztanleliko beherako toki administrazioen digitalizazioa bultzatzeko. Baliabide horiekin, Foru Exekutiboko hainbat zuzendaritza nagusik hiru proiektu jarri dituzte abian, eta horiek bultzada handia eman diote administrazio elektronikoen ezarpenari eta toki-erakundearen modernizazioari.

Gainera, Nafarroako Gobernuak, toki entitateekin batera, plan estrategiko bat prestatu du, honako hauek definitu dituena: gobernantza, azpiegiturak, aplikazioak eta tresnak, herritarrei online arreta emateko ereduak, langileen trebakuntza eta datozen urteetan toki entitateentzat beharrezkoak izanen diren berrikuntza.

Dagoeneko martxan dauden proiektuetako lehenak da Sedipualba administrazio elektronikoko plataforma (eremu honetan ondoen baloratutako plataforma digitala bat) ezartzea hala nahi duten toki-erakundeetan.

daitezke. Sustatzaileak padel palak jarri ditu sarreran, instalazioak probatu nahi dituenaren eskura sarreran. Horrela, hasiera batean, ez da materialik erosi behar.

Pistak kirola egiteko alokatzeaz gain, txapelketak, ikastaroak eta jarduerak ere programatu

dira, eta Instagram@iratipadel kontuaren bidez sustatuko dira.

Proiektuak Cederna-Garalurren lankidetzan izan du eta Toki Garapen Parte-hartzaileako Programaren (EDLP) finantzaketa Nafarroako PEPAC 2023-2027ren barruan.

Bigarren proiektua datuak prozesatzeko zentro handi bat (DPZ) eskuratzea eta abian jartzea da, bertan informazioa eta datuak gorde nahi dituzten toki-erakunde guztientzat zerbitzari gisa. DPZk bete egiten ditu Foru Administrazioaren antzeko ekipoek dituzten teknologia- eta segurtasun-bermeak. Eta abian dagoen hirugarren proiektua herritarrei arreta emateko 012 zerbitzua modernizatzea eta toki-erakunde

eskaintzea da. Agoizko Udala urteetan indarrean egon den zerbitzu bati berriro ekitea baloratzen ari da. Urteko kostu handiak (5.000 euro inguru) eta tresna hori gutxi erabiltzeak Udalaren erabakia geldiarazten dute oraingoz.

Horrez gain, Nafarroako Gobernuak 1,5 milioi euro jasotzea aurreikusten du udal-erroldak digitalizatzeko.

105.500 EURO, EKAIKO ZERRATEGI AUZOA BIZIBERRITZEKO

Nafarroako Gobernuaren eta EH Bilduren arteko 2024rako aurrekontu-akordioari esker, 105.500 euroko partida esleitu ahal izan da, Ekaiko Zerrategia auzoan, El Irati S.A. lantegia izan zenaren lekuan, hirigintza-ekintzak bultzatzeko. Finantzaketa hori Lurralde Kohesiorako Departamentuaren eta Lurralde Antolaketako Zuzendaritza Nagusiaren bidez kudeatuko da.

Ekaiko Zerrategiaren auzoa, gaur egun abandonatuta eta hondatuta dagoena, leku enblematikoa eta interes historiko handikoa da. Irati

Inbertsio horren helburu nagusia zerrategi zaharraren lurra erostea da, gaur egun partikular baten jabetzan dagoena, lurzoru publiko bihurtzeko. Agoizko alkatea Ángel Martín Unzuék ekimen honek inguruko ondare industrial berreskuratzeko duen garrantzia azpimarratu du. Aurten, esku-hartze hori gauzatzeko hainbat estrategia aztertuko dira, beste proiektu arrakastatsu batzuk erreferentziatzen hartuta, hala nola Artziko Jauregia berreskuratzea.

Lurralde Kohesioeko Departamentua proposamen zehatzak prestatzen ari da, eta proposamen horiek Itoizko Batzordearen bitartez tokiko alkateekin egiten den hurrengo bileran eztabaidatuko dira, eremuaren babesa lortzeko.

SAK, Iratiko pagadia ustiatzea helburu nagusi zuten enpresak, 1908an eraiki zuten, ibaira jaitzen zen egurra lantzeko. Egurra behin zura edo beste elementu batzuk bihurtuta, bere tren elektrikoan kargatzen zen Iruñera eramateko. Landare-ikatzak fabrikatzeko eta hainbat produktu kimiko destilatatzeko instalazioarekin batera, Ekaiko zerrategiak hirurogeita hamar urtez eman zion lana Longidako, Agoizko eta inguruko beste herri batzuetako pertsona askori.

Leku hori Iratiko Bide Berdearen eta EuroVelo 3 bizikleta ibilbidearen barnean sartzeko ere aintzat hartzen ari da, eta horrek bultzada berri bat eman diezaiolke bere biziberritzeari.

Iaz, partaidetza-prozesu bat egin zen, Gobernuak 18.000 euroekin finantzatutakoa eta Ahora Klima erakundeak gauzatu. 286 pertsonak parte hartu zuten, eta 72 ekintza proposamen jaso ziren. Iradokizunen artean, honako hauek nabarmendu daitezke: dauden egiturak sendotzea, espazioa babestea, altzariak zaharberritzeko prestakuntza-zentro bat sortzea, eta tximinia bezalako elementu historikoak berreskuratzea.

TURIAKO GANTXEROAK ELKARTEA, AGOITZEN

Turia ibaiko kagogle eta zurgileen antzinako lanbidea "ahantzuratik" hurbiltzea eta berreskuratzea. Hori da berriki eraturako Turiako Gancharos elkartearen amaiera. Egurra ibai bidez garraiatzeko tek-nika honek Erdi Aroan du jatorria, eta UNESCOk gizateriaren ondare immaterialtzat aitortu du. Kakorraz horiek guztiek Agoitzekin eta eskualdearekin duten lotura oso garrantzitsua da. Hemen sakanatzaileak edo errekarriak deituen, gehienak Chelvakoak (Valentzia) ziren, eta El Irati S.A. enpresarentzat beren lanbidea betetzera etorri ziren, ibaian zurak garraiatzen

lagunduz. Adituak ziren eta jende askori erakutsi zioten ofizioa. Batzuek hemen egin zuten beren bizitza, eta beste batzuk beren familiekin itzuli ziren sorterrira, eta, artean, bi herrietan familia-loturak dituzte.

Txelvako Maria Antonia Clavel Fundazioarekin lankidetzan harremanak estuzteko eta Agoizko Udalarekin elkarlan posibleak ezartzeko, Turiako Gantxeroak Elkarteak Agoitz bisitatu zuen. Topaketa honen aitzindaria, Víctor Manuel Egia Astibia, industria-ondarearen dibulgatzaile eta

defendatzaile ezaguna, batez ere Domingo Elizondo aetzak sortutako lantegiarena, El Irati S.A. Agoizko osoko bilkuren aretoan egindako harrera instituzional batek ireki zuen jardunaldia. Irati SARI buruzko erakusketara iraukorrera bisita gidatua egin ondoren, Udalak bigarren solairuan hartzen duena, Ekaiko fabrika-gunearen hondakinak in situ egiaztatu ziren. Arratsaldean, elkarteak Juan de Ancheta Azpeitiko eskultorearen erretratu eta Agoizko bataiarri bikaina ezagutu zituzten, elizara egindako bisita gidatu baten bidez.

AGOITZEK ZUHAITZAREN EGUNA OSPATU ZUEN

Agoitzek Zuhaitzaren Eguna ospatu zuen, eta horregatik, Udaleko Ingurumen Arloak 2023an jaiotako haurrak eta herriko talde eta erakunde guztiak deitu zituen zuhaitzen landaketa ekimen bat babesteko. Edizio berri honetan, aukeraturako jarduketa-eremua hiri-ingurunetik kanpo zegoen, zehazki, San Roman ermitatik gertu dagoen eremu komunal batean.

150 pertsona baino gehiagok hartu zuten parte jai egun honetan. Helburua gure ingurunearen balioa eta zaintzan sentsibilizatzea, geure

egitea eta gure erantzukizunak ezagutzea da. Basoberritzea programatuta zegoen gunerako pasealekuan, hainbat geldialdi "informatibo" egin ziren, eta HIDEA taldeko kideek eta Mikel Baztanek, iraunkortasuneko udal aholkulariak, ingurune paisaia-, ingurumen- eta historia-alderdiak azaldu zituzten.

Gendulainen bertan, Agoizko Gazteen Sorkuntza Taldeak bi urteko lizarren historia birsortu zuen, bertaratutakoekin omenaldia egin zieten. Ondoren, San Roman ermitaren ondoan, baso-

berritzea egin zen: 80 lizar, astigar eta serbal oin landatu ziren.

Jardunaldia Berdeguneak taldearen laguntzarekin antolatu da. Taldea ingurua hobetzeko lanean ari da 2022 urtetik geroztik. Jarduna bildutako guztiei eskainitako aperitibo batekin amaitu zen. Landaketa horretaz gain, hiriguneko hainbat lekutan ere esku hartu zen. Paraleloki, UMAFYK eta bi eskoletako haurrek basoberritzeak egin zituzten Iturzarrean, Haur Eskolako inguruan eta San Migel Ikastetxeko sarrerako lorategian.

ARTZIKO TERMA ERROMATARRAK IREKI DITUZTE

Artziko terma erromatarrek zabalik daude jada. Indusketa arkeologikoen hamarkada baten ondoren, 2023an, Aranzadi Zien-tzia Elkarteak, Nafarroako Gobernuarekin eta Artzibarrereko Udalarekin lankidetzan, gune hori sendotzeko lanak egin ditu. Jarduera horien helburua da Iler XXXIV galtzada erromatarrean zegoen eta antzinatean Pirinioak zeharkatzen zituen igarobide estrategiko hori ezagutaraztea.

Inaugurazio ekitaldian parte hartu zuten Jesús Mari Rodríguez Toki Administrazioeko eta Despopulazioko zuzendari nagusiak, Javier Díez Artzibar Artziko alkateak, Susana Herreros Nafarroako Gobernuako Ondare Historikoaren Zerbitzuko zuzendariak eta Oihane Mendizabal Aranzadiko arkeologoak. Nafarroako Pirinioetako galtzada erromatarra igarotzen den herrietako beste udalbatza batzuek ere parte hartu zuten, galtzada horri lotutako esku-hartze arkeologikoen hainbat

fasetan lagundu baitute. Angel Martín Unzué eta Angel M^o Zunzarren Agoitzen izenean joan ziren.

Termak bisitatzen dituztenek K.a. I. mendearen amaieratik aurrera bide-geltoki gisa funtzionatu zuten kokagune horren bilakaera eta eraldaketa ezagutu ahal izanen dute, bertan dauden in-

formazio panelen eta 3Dn egindako eraikinen erreprodukzioaren bidez. Gainera, aurtten, Aranzadiko arkeologoaren eskutik hitzaldiak eta bisita gidatuak egitea aurreikusita dago, baita termen eta horien material arkeologikoen monografia bat argitaratzea ere, gaur egun aztertzen ari baitira.

PACESEK WEB ATARIA ESTREINATU DU

Nafarroako Gobernuak webgune berri bat jarri du abian, gaztelaniaz eta euskaraz (<https://pactocaldias.navarra.es>), Klima eta Energiarako Alkatetzaren Itunari atxikitako Nafarroako 200 udalerrri baino gehiagoren aurrerapenak erakusteko. Atari honek kudeaketa tresna propioa izan nahi du toki-erakundeentzat, klima aldaketa arintzen eta horretara egokitzen egindako aurrerapenak erregistratu ditzaten. Gainera, herrita-

rrekin zuzenean komunikatzeko bide gisa balio du, tokiko ekintza klimatikoak erakutsiz. Tresna lau atal nagusitan egituratzen da, udalerrriak Itunari atxikitzen gauzatuak ekintzen xehetasuneraino. Laster, finantzaketari eta eskura dauden baliabideei buruzko atal bat gehituko da. Proiektu hori LIFE PLAN4CET proiektu europarraren esparruan garatzen da, eta Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Departamentua-

ren koordinazioa du. Klimaren aldeko Alkatetzaren Ituna Europako ekimen bat da, eta 2030erako erkidegoetan berotegi efektuko isurketak % 40 murriztea du helburu.

Agoitz Itun honi atxikitako udalerrietako bat da, eta azken urteotan bere lurraldea klima aldaketaren eraginetara egokitzeko jarduerak egiten ari da.

IRUNBERRIKO INSTITUTUKO OBRAK UDA BAINO LEHEN HASIKO DIRA

Hezkuntza Departamentuak José Miguel Ibañez, S.L. enpresari esleitu dizkio Pirinioetako Batxilergoko institutu berria eraikitze lanak. Lanen zenbateko osoa 5.741.472,41 eurokoa da, BEZa barne, eta obrak egiteko epea 14 hilabetekoa izanen da.

Egoitza izeneko eraikinaren birmoldaketa integralak 2.773,50 m²-ko guztizko azalerari eragiten dio, eta eraikuntza jasangarriko estandarrei jarraituz egingen da, Hezkuntza departamentuak egiten ohi duen bezala. Proiektuari esker, Zientzia eta Teknologia eta Giza eta Gizarte Zientziak modalitateak ezarri ahal izanen dira (lehen eta bigarren solairuetan), eta gaur egun Irunberriko IKan egiten ari diren Lanbide Heziketako zikloetarako (erdisotoko eta beheko solairuak) espazioak egokituko dira.

Aurreko eraikina ahalik eta gehien aprobetxatzen egingen dira eraberritzeko obrak; eraikuntza oso tinkoa denez, itxitura isolatzaileak egokituko zaizkio. Egungo gasolio-galdararen ordez aerotermita-

sistemak erabiliko dira, CO₂ isurketak %75 baino gehiago murrizteko eta energia %50 baino gehiago aurrezteko. Era berean, kanpoko arotzeriak ordeztuko dira hermetikotasun handiagorako eta, beraz, energia-galera txikiagoetarako.

Eraikin berria modernoa izanen da, eta irakas-kuntza partekatua ahalbidetuko du, ikasgelak

beharren arabera moldatu ahaliko dira, barne-banaketa arin eta malguari esker. Obrak uda baino lehen hastea aurreikusitako da.

Batxilergoko ikastetxe publiko berri honi esker, orain arte ez bezala, hezkuntza-fase guztiak eskainiko dira Zangozako Merindadean. Euskarazko eredu (D) eskainiko da.

AGOIZKO IKASTETXEAK JARDUNALDI JARRAIAREN ALDE EGIN DU

Nafarroako 159 ikastetxe publikoetako lanaldia aldatzeko bozketa prozesuak ezusteko gutxi-rekin amaitu ziren, hamar egun gogorren ondoren. Ikastetxe guztiak mantentzen dute gaur egun duten lanaldia, zazpi izan ezik, jardunaldi jarraitua izatetik zatituta edo malgura igaro baitira. Agoitzen, familiek lanaldi jarraitua aukeratu zuten, eta erabaki hori ikastetxeko eskola kontseiluak ere berretsi zuten. Orain, Hezkuntza Departamentuak onartu behar du aukeratutako eskola lanaldiaren aldaketa, eskatutako dokumentazioa jaso eta aztertu ondoren. Aldaketa horrek hurrengo lau urteetan izanen du indarra, eta aldi horretan ezin izanen da lanaldia aldatzeko prozesua berriro hasi.

ATE ZABALEKO JARDUNALDIA, AGOIZKO HAUR ESKOLAN

Ikasturteko aurrematrikula egiteko garaia hasi aurretik azken urteetan egin ohi den bezala, 0-3 urteko Haur Eskolak atek ireki zituen Agoizko eta inguruko familiei ikastetxea ezagutarazteko. Jardunaldia joan den martxoaren 20an egin zen,

eta eskolako espazio guztiak ezagutzeko balio izan zuten, barrukoak zein kanpokoak, bai eta aurrematrikulei eta matrikulei buruzko informazio garrantzitsua bertatik bertara helarazteko eta bertaratutako familiei zalantzak eta galderak argitzeke ere.

Jardunaldian 22 familiak parte hartu zuten, aurreko urteetan baino kopuru nabarmen handiagoa. Bisita errazte aldera, bi talde eratu ziren, eta horietako bakoitzean euskara eta gaztelania erabiltzea ahalbidetu zen. Taupadak-eko talde kudeatzailearekin batera, bi taldeek eskolako gela guztiak, atsedenekuak, mugimendu-gelak, jantokia eta ikastetxeko beste espazio batzuk ezagutu zituz-

ten. Gainera, bai familiek, bai laguntzaile guztiak, Haur Eskolan eguneroko hezkuntzan erabili ohi diren hainbat materialekin jolasteko eta esperimintatzeko aukera izan zuten, bai eta ontziz aldatzeko proposamenaz edo kanpoko jolas-tokiez gozatzeko ere. Zalantzarik gabe, eskola bizitzeko modurik onenetako bat da.

AURREMATRIKULAZIOAK. 2024-2025 ikasturterako aurrematrikulazio-epaia amaituta, familien gehiengoak D eredu hautatu dute seme-alabentzat. 29 pertsonak eman dute izena eredu horretan (irakaskuntza erabat euskaraz, gaztelania irakasgaia izan ezik). 7k A eredurako eskaria egin dute (gaztelaniazko hezkuntza, euskara ikasgai gisa hartuta).

"ANIZTASUNA, ABERASTASUN ITURRI" LEHIAKETAKO SARIA, AGOIZKO SAN MIGEL IP-ARENTZAT

Nafarroako Gobernuak, Memoriaren eta Bizikidetzaren Zuzendaritza Nagusiaren bitartez, "Aniztasuna, aberastasun iturria" Eskola Lehiaketa antolatu du 2018. urtetik. Nafarroako Lehen Hezkuntzako, Bigarren Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako ikasleak aniztasunari buruz hausnartzera eta desberdina errespetatzen duen gizartearen eraikuntzan begirada inklusiboa eta positiboa lantzerantz animatzeko asmoz sortu zen lehiaketa. Ekimen honek

balioan jartzen ditu gizarte plurala izateak eskaintzen dizkigun aukerak, bizikidetzaren aberrastuten dutenak.

"Ispiluak" izenburupean, Nafarroa osoko 1.776 ikasleren 67 talde-lan jaso zituen aurten lehiaketak. Baluartean egindako ekitaldi batean, Nafarroako hamar ikastetxek aintzatespena jaso zuten egindako lan pedagogiko nabarmenagatik eta ikasleen garapen integralari

egindako ekarpenagatik. Lehen Hezkuntzako 1. eta 2. mailako euskarazko kategorian, Agoizko San Miguel Hiko 1. taldearentzat izan zen saria.

Saritutako ikastetxeak ebaluazio-prozesu zorrotz baten ondoren hautatu ziren, eta prozesu horrek hainbat irizpide hartu zituen kontuan, hala nola hezkuntza-berrikuntza, gizarteratzea, eskola-komunitatearen parte-hartzea eta emaitza akademikoak.

IKASTETXEETAN GAILU MUGIKORREN ERABILERA MUGATZEREN ALDE EGIN DU NAFARROAK

Ikastetxeetan gailu mugikorren erabilera mugatzea babestu du Nafarroak Carlos Gimeno Hezkuntza kontseilariak iragarri duenez, Nafarroako ikastetxeetan ikasleek gailu mugikorren erabilera arautuko du, ikastetxean dauden bitartean erabilera oro har mugatzeko. Araudi hori Bizikidetzari buruzko Foru Dekretu berrian ezarriko da, eta nahitaezkoa izanen da ikastetxe eta institutuetan.

Erregulazioa, azken batean, ikastetxe bakoitzaren pedagogia- eta antolaketa-autonomiaren men-

de egonen da, baina arau marko berri horrek autonomia-erkidego guztietarako irizpide komunak dituena, ikastetxeetako bizikidetzaren erregulazioak nabarmenki indartuko ditu. Izan ere, gaur egun, ikastetxe gehienek mugikorraren erabilera mugatzen dute PGA (Urteko Programazio Orokorra) izeneko bidez. Dokumentu horiek barne-funtzionamenduko dokumentuak dira, eta Hezkuntza Departamentuko Hezkuntza Ikuskaritzako Zerbitzuak gainbegiratzen ditu.

Proposamen horrek zentroetako gailu mugiko-

rren denbora-mugak eta erabilera-espazioak planteatzen ditu. Haur eta Lehen Hezkuntzako etapetan, oro har, ikasleak ikastetxera telefono mugikorrek ez joatea planteatzen da. Bigarren Hezkuntzan, Batxilergoan, Lanbide Heziketan eta arabide orokorreko irakaskuntzetan, oro har, ezin izanen da mugikorrak erabili eskola-egunean. Etapa horietan, gailu mugikorrak helburu pedagogikotarako baino ezin dira erabili, eta irakasleek gainbegiratu dituzte. Kasu guztietan, irizpide horietatik kanpo erabiltzea justifika dezaketenez salbuespenezko inguruabarrak hartuko dira kontuan.

ESKOLA JANTOKIETARAKO ARAUDI BERRIA

Nafarroako Gobernuak unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoetako eskola jantokiak arautzeko Foru Dekretuaren proiektua aurkeztu du, Nafarroako Eskola Kontseiluaren eta toki entitateen babesarekin. Helburua elikadura zerbitzuen kalitatea hobetzea da, eta ikasleen artean ohitura osasungarriak eta bizikidetzakoak sustatuko dira hezkuntza ibilbide osoan, hots, Haur Hezkuntzatik Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaraino eta Hezkuntza Bereziraino.

Araudiaren helburua eskola bazkariko denbora osasunerako eta bizikidetzarako hezkuntza gune bihurtzea da; horretarako, 1,3 milioi menu osasungarri eskaintzen dizkie 7.700 pertsonari, eta laguntzak emanen zaizkio egoera ekonomiko txarrean dauden eta despopulatzeko arriskuan dauden ikasleen familiei. Ikasleentzako eta familientzako eskubideak zabaltzen dira, jantokiko dirulaguntza barne, eskola-urte osoan zehar. Honako neurri hauek ere daude proiektuaren

barne: kudeaketa hobetzeko neurriak, tokiko erakundeekin hitzarmenak sinatzea eta jantoki arruntak eskualdeko jantoki bihurtzeko azterketak egitea. Segurtasun eta higiene estandarrek ezartzen dira, nutrizioaren arloko profesionalen menuak gainbegiratzen dituzte, eta ikastetxei edo guraso elkartei laguntzak zuzenean ematen zaizkie, jantoki zerbitzuan soilik erabiltzen direla bermatzeko, gurasoen elkarteek errazago kudea ditzaten.

'MEMORIAZ', MEMORIA HISTORIKOAN BARN

Agoizko Bigarren Hezkuntzako Institutuak "MemOriaZ" izeneko proiektua ezarri du, DBHko 4. mailako ikasleak tokiko historiarekin konektatzeko, bereziki Gerra Zibilekin eta errepresio frankistarekin zerikusia duten gertaerekin.

Diziplinarteko proiektu honek ikasleen interesa piztu du, beren historiaren alderdi ezezagunak aurkitu baitzituzte, hala nola lehen oharkabean pasatzen ziren izenak, tokiak eta ekitaldiak. Apirilean zehar, hainbat jarduera egin ziren, hala nola Sartagudako Memoriaren Parkera joatea eta gaiarekin lotutako antzeztelak ikustea.

Proiektuaren diseinuan ikasgai desberdinetako hamar irakasleek parte hartu zuten, eta gai hauei buruzko eduki teorikoak eta ikerketak landu zituzten: emakume errepresaliatuak, Memoria Lekuak, Gerra Zibilaren kirol-ondorioak, errepresaliatuen estatistikak Nafarroan, Biologia Forentseko teknikak eta Gerra Zibila aztertzea zinema, musika eta euskal literaturaren bidez. Gainera, tokiko eragileen eta elkarten lagun-

tza izan zuten. Azken gymkana hiru hiru hiru amaiera izan zen, non ikasleak herriko leku esanguratsuetan ibili ziren, hala nola okindegi zaharrea, osasun zentroan eta frontoiko monolitoan, Gerra Zibilean eraildakoak gogoratzen dituen. Ikasleek modu dibertigarri eta praktikoan ikasitakoarekin pozik zeudela adierazi zuten, eta

inpaktu emozionala eta tokiko historian jakin-mina sortzea nabarmendu zituzten.

Irakasleek proiektuak izandako arrakasta nabarmendu zuten, eta ikasleen interesa eta pentsamendu kritikoa pizteari dagokionez eta ezagutza horiek etorkizunerako gordeta izanen dituztelako.

BELAUNALDIEN ARTEKO V. TOPAKETA, SARTAGUDAN

Nafarroako 10 ikastetxetako 800 ikasleek baino gehiagok (horien artean Agoizko DBHI) Nafarroako Memoriaren Institutuak antolatutako Sartagudako Memoriaren Parkean antolatutako Belaunaldien Arteko V. Topaketa parte hartu zuten. Ana Ollo presidenteordeak eta 1936ko kolpe militarren biktimen senideek bat egin zuten Eskolak Memoriarekin programaren jarduera esanguratsu horrekin.

Ekitaldiak iraun zuten bi egunetan, ikasleen eta biktimen senideen arteko elkarrizketak bultzatu ziren, eta, horretaz gain, jarduera artistikoak eta Memoriaren Parkean zeharreko ibilbide

bat. Amaiera ekitaldian, errepresio frankistaren biktimak gogoratzearen eta indarkeria politikoarekiko begirada kritikoa sustatzearen garrantzia nabarmendu zen. 2019an hasi zenetik, jarduera horri esker, Nafarroako 3.500 gaztek baino gehiagok elkarreagin dute 1936ko kolpe militarren biktimen senideekin.

ERREPRESIO FRANKISTARI BURUZKO ARTXIBO DIGITALA. "Droibidea-Camino de Memoria" gerra zibilari eta frankismoari buruzko erreferentziako artxibo digital bihurtu da, eta errepresaliatuen 23.000 erreferentzia baino gehiago jasota ditu. Zenbateko hori 2020an (sortu zenean) zeuden

sarrera eta erreferentzia pertsonal kopuruaren laukoitza da. Proiektuak Nafarroako ondare memorialista babestu eta zabaldu nahi du, frankismoaren biktimei buruzko testigantzak, dokumentuak eta datuak eskuratuz, eta arreta berezia jarritz hainbat errepresio motatan. Artxiboa lau hizkuntzatan dago eskuragarri, eta helburua da egjarako sarbidea erraztea eta memoria kritikoa sustatzea, baita belaunaldi gazteen artean ere. Eguneratzea beste base batzuetako datuen integrazioari esker egin ahal izan da. Eskuragarri zegoen informazio kopurua nabarmen handitu da, eta errepresio lekuen (hilobiak nahiz espetxeak) araberrako bilaketak egitea dago.

NAFARROAK MIKEL ZABALZA AITORTU DU POLIZIAREN ETA ESTATUAREN INDARKERIAREN BIKTIMA GISA

Nafarroak urrats historikoa eman du, eta lehen aldiz aitortu ditu, ofizialki, poliziaren eta Estatuaren indarkeriaren biktimak. Gutxienez hamabi pertsonari aitortzen zaie giza eskubideen urraketa, eta, beraz, errekonozimendu publikoa eta ofiziala merezi dute, erreparazioari eta memoriari dagokionez. Horien artean dago Mikel Zabalza, Guardia Zibilak Intxaurrondoko kuartelean torturatzen zuten bitartean hila.

Aurretik ere aitortua zuten Eusko Jaurilaritzak Zabalza polizia gehiegikerien biktima izan zela, 1985ean Guardia Zibilak atxilotu ondoren hil zenean "izaera bortitza" izan zuela eta "gerora desagertu zen tortura praktiken emaitza" izan zela ondorioztatuta.

Familiak aitortzen du "egjarako beste urrats bat dela, esanahi handikoa", baina "bidezkua da Mikelentzat eta bere memoriarentzat amaieraraino iristea. Justizia izatetik oso urrun gaude, eta egia osoa ere ez dugu", argudiatu du familiak.

Lehen errekonozimendu horiek hainbat markadutako herri-borrokaren eta hainbat oztopo judizialen ondoren iritsi ziren. Konstituzio Auzitegiak balio gabetu egin zuten biktimei buruzko lehen legea, eta beste lege bat idatzi behar izan zen, azkenean aitorten ofizial gisa fruituak ematen hasi zena. Horiek guztiak baloratu ditu Errekonozimendu eta Erreparazio Batzordeak.

MARTXOAREN 8A, EMAKUMEAREN EGUNA

Andres Salaberrri eta Daniel Burguiren "Las pelotaris" dokumentalak eta ondorengo solasaldiak hasiera eman zioten Agoizko Udaleko berdintasun eta kultura arloek Emakumearen Nazioarteko Eguna dela eta antolatutako programazioari. Film laburra euskal pilotan jokatzen duten eta kirol hau egiten saiatzen diren emakumeei buruzko kontakizuna da. Baikortasunaren, mugak gainditzearen eta paradoxen historia da.

Hilaren 8an, Emakumearen Nazioarteko Egunean, Agoizko kaleetara iritsi ziren, berriz ere, aldarrikapenak. Hainbat kolektibotako 300 pertsona inguru, baita herritar partikularrak ere, udaletxera joan ziren, arratsaldeko 7etan, Mugitu Agoitz 8M lelopean deitutako manifestazioan parte hartzeko. Komunikatu bat irakurritu eta Agoizko Gazteen Sorkuntza Taldeak eskainitako emanaldiarekin itxi ziren eguneko ekitaldiak.

Ekitaldi horiek larunbatera (hilak 9) zabaldu ziren. Aurreko urteetan egindako afarrietan parte hartu zuten emakumeen eskariari erantzunez, oraingoan ehun bat mahaikidek parte hartu zuten antolatutako bazkarian. Ondoren, Goxo txarangak, jende askorekin batera, Agoizko kaleak girotu zituen.

HAIK Creativas Audiovisuales-ek egindako "Ez bakarrik, ez azkenak" dokumentalak, 5 emakume agoizkoen bizitzaren historia jasotzen dituenak, itxi zuten Emakumearen Nazioarteko Egunaren inguruko programazioa. Izan ziren, diren eta izanen diren emakumeei begirada anitza. Proiektzioaren ondorengo eztabaidaren ondoren, erakusleho onenaren saria banatu zen (III. Edizioa izan da).

BERDINTASUNEN ERAKUSLEIHOEN LEHIAKETA. Emakumearen Nazioarteko Eguna zela eta, Agoizko Udaleko Berdintasun Arloak III. Erakusleho Lehiaketa jarri zuen abian, herriko establezimendu guztiei zuzenduta. Martxoaren 22ra arte ikusgai izan zen bigarren edizio honetan

SEXU-INDARKERIEN AURKAKO ERREKURTSO BERRIA

Sexu Indarkeriari Arreta Integrala Emateko Zentroa (CAIVS) apirilaren 10ean jarri zen martxan. Iruñeko Arrosadia auzoan dago, Xavier Mina kaleko 4. zenbakian, eta, 16 urte baino gehiago izanez gero, edozein motatako sexu-indarkeriaren biktimak sar daitezke bertara, duela gutxioko edo iraganekoak, eta ez da alde aurretik sailaketarik jarriko.

Arreta iraunkorreko zerbitzu bat eskainiko die biktimei eta bizirik atera direnei eta haien inguru hurbilenari, sexu-indarkeriako edozein egoeraren

12 enpresa eta establezimendu hartu zuten parte. Lehiaketa honen helburua Agoizko herrira berdintasunaren arloan ikusaraztea eta sentsibilizatzea da. Era berean, sormena sustatzea berdintasunezko ikuspegitik. "Martxoak 8: Emakumearen Nazioarteko Eguna" gaiarekin establezimenduen kanpoko erakuslehoak/kristalak apaintzea zen helburua. Saria, lehiaketa parte hartzen duten establezimenduetako edozeinetan trukatu beharreko 100 euroko balea da. Ainhoa Bengoetxea Reta farmazia saritu zuten hirugarren edizio honetan, bigarren aldiz jarraian. Farmazia horrek erakusleho ikusgarria egin zuten. Zorionak guztioi.

MARTXOAREN 8ARI BURUZKO ADIERAZPEN INSTITUZIONALAK. Agoizko Udalak, politika feministekiko eta emakume guztien eskubidearen aldeko konpromisoa berretsiz, adierazpen instituzional bat onartu zuen martxoaren 8ari buruz, Emakumearen Nazioarteko Egunari buruz. Aurretik, testuak Gobernantza Feministan jartzen zuten arreta.

Aspaldi entzun genuen zaintza-krisi larrian gaudela, eta Mugimendu Feministak azaroaren 30ean antolatutako Greba Feminista Orokorra Zaintzarako Sistema Publiko eta Komunitario baten beharra jarri zuen erdigunean. Agoitzen ere, Mugimendu Feministak egungo Zaintza

Sistemaren krisia eta hura aldatzeko beharra gizarteratu zituen, eta mobilizazio garrantzitsua egin zuten. Bizitza baldintza duin eta bidezkoetan mantentzearen aldeko apustu sendoa egiteko unea da.

Gobernantza Feminista Berdintasun Planen zutabeetako bat izan da historikoki. Demokratizazio-prozesu bat da, lehentasunak definitzeko beste begirada bat. Gobernantza Feministaz ari garenean, lidergo eraldatzaileaz ari gara. Partekatutako erantzukizuna lortu behar dugu komuna kudeatzeko, eta, horretarako, argi eta garbi jakin behar dugu politika bizitzako esparru guztietan antolatzen dela. Hori guztia kontuan hartuta, Agoizko Udalak argi dauka Gobernantza Feminista bultzatu behar dugula Zaintzetan Sistema Publiko eta Komunitarioa errealtate bihurtzeko. Bide horretan, lehentasun hauek markatuko ditugu gure udalerrian:

- Berdintasun Kontseilua sortzea.
- Emakumeen ahalduntzea sustatzeko berdintasun-plana garatzea eta ebaluatzea.
- Mugimendu Feministak gizarte bidezkoa eta berdintasunezkoa lortzeko egiten duen lana aitortzea.
- Martxoaren 8ko deialdiak atxikitzea eta sustatzea, eta herritarrei dei egitea horretarako antolatutako ekitaldietan parte har dezaten.

gisa sortu zen, eta, besteak beste, prebentzio eta sentsibilizazio ekintzak egiten diren eremu publiko bat eta larrialdi egoeran gaua igarotzeko bi ostatu dituen eremu pribatu bat ditu, besteak beste.

Baliabideak, gainera, webgune bat du gaztelaniaz eta euskaraz, www.caivs.es, eta baita ere www.centrodeatencionalalaviolenciassexualesdenavarra.es/. Emakume erabiltzaileek "lasaigo" nabigatu ahal izateko, Azkar irten "pantailan beti eskuragarri" botoiaren bidez.

PALESTINAREKIKO ELKARTASUN MOZIOA

Dagoeneko 35.000 pertsona baino gehiago hil dira Palestinan Israelen okupazioaren bonbardaketak hasi zirenetik, eta, zoritxarrez, egoera horrek ez du etenik. Hasieratik, "Gernika-Palestina Herri Ekimenaren" eta "Yala Nafarroa Palestinarekin Plataformaren" helburua gure lurraldetik erantzun solidarioa ahalik eta bateratuena eta zeharkakoena ematea izan da. Helburu horiek, neurri handi batean, betetzat jotzen dira orain arte egin diren hainbat ekimenen bidez.

Palestinan bizi den egoera larria dela kausa, kolektibo horiek "Elkartasun Aktiboa Gazan" ekimena jarri dute martxan, non herritarrei, eragile sindikal eta sozialei eta udalei jarrera proaktiboa hartzeko deia egiten dieten, bai ikusiz, bai ekarpen ekonomiko baten bidez. Agoizko Udalak kontuan hartu du Palestinako herriari elkartasuna adierazteko eskaera hori, eta udal taldeak EH Bildu taldeak aurkeztutako mozioa onartu zuen azken osoko bilkuran. Mozioan jasotako jarraikiz, 400 euroko ekarpena ematea onetsi zen, Mundubat GKEaren bidez Gazako herritarrentzat erreferentzia diren erakundeekin ekintza humanitarioko eta gizarte-ehuna berreskuratzeko proiektuak bultzatzeko.

AOIZ PALESTINAREN ALDE AGERTU DA. Joan den otsailaren 23an, manifestazio handi batek Agoizko kale nagusiak zeharkatu zituen, Israelgo Estatuaren Palestinako biztanleria zibilaren aurka egiten ari den genozidioa salatzen eta ikusarazteko. 400 pertsona baino gehiago joan ziren martxara, hiriko hainbat talde sozial eta kulturalak parte hartuta. Manifestazioaren beste helburuetako bat Yala Nafarroa plataformak egindako "2 horas por Palestina" kanpainarako dirua biltzea zen (zozketa baterako txartelen

salmentarekin). Musikak eta antzerkiak lagundu zuten martxaren itxiera. Bertan, genozidioa salatzen eta sarraskia amaitzeko eta Palestinako herriaren askatasuna eskatzeko adierazpen bat irakurri zen.

Gogora dezagun 28.000 pertsona baino gehiago hil direla Gazako Osasun Ministerioaren arabera. Nazioarteko Justizia Auzitegiak Zerrendan genozidioa saihesteko neurriak ezartzeko eskatu dio Israeli.

NAFARROA DEFENDATU

300 pertsona inguru bildu ziren Iruñean "Nafarroarentzako errespetua eta autogobernatzeko gaitasuna" eskatzeko, Auzitegi Gorenak Trafikoaren eta Bide Segurtasunaren eskumena Foru Erkidegoari transferitzea balio gabetu os-

tea ondoren. Nafarroa defendatu manifestuaren bultzatzaileek deitu zuten protesta. Duela aste batzuk aurkeztu zen eta Nafarroako 122 alkateen atxikimendua du. Agoizko alkate Angel Martin Unzuak ere bat egin zuen manifestuarekin

LAGUNTZA, 'ORAIN 1080 ORAIN' KOLEKTIBOARI

Agoizko Udalak, otsailaren egindako bilkuran, mozio bat onartu zuen 'Orain 1080 Orain' Gizarte Ekimenaren eskaria babesteko. Talde horrek 2024rako Nafarroako Aurrekontuetan partida bat ezartzea eskatu du, nafar gutzien gutxieneko pentsioa 1080 eurokoa izan dadin 14 ordainsaritan. Gainera, Agoizko Udalak bere babesa adierazi nahi die 'Orain 1080 Orain' eki-

menak egiten dituen aldarrikapen guztiei, eta, zehazkiago, pentsioetan dagoen genero-arrakala ezabatzeari.

Mozioaren arabera, "1080 euroko gutxieneko pentsioa eskatzea premia sozial premiazkoa eta justiziazkoa da, eta erakunde publikoek beharrezko erabakiak hartu behar dituzte herritarrei

eta bat egin zuen protesta-kontzentrazioarekin. Berta Arizkun, Burlatoko alkatea, eta Alfredo Agós, Torresko alkatea, 'Nafarroa defendatu. Nafarroa defenda dezagun' manifestua irakurri zuten eta Auzitegi Gorenak Nafarroako Trafikoaren transferentzia bertan behera utzi izana "Estatuaren bultzada politiko zentralizatzaile baten ondorio da, eta Nafarroaren borondate politikoaren, erakundearen, foruen eta autogobernuaren aurkako erasotzat jotzen dugu". "Ez da Nafarroak pairatzen duen lehen atzerapausoa, egoera berriro gerta ez dadin jarrera irmoa hartzea beharrezkoa denez, errespetua aldarrikatzen dugu", gaineratu zuten. Joseba Asiron, Xabier Alcuaz, Ana Olló, Jose Maria Aierdi, Pablo Azcona, Adolfo Araiz, Bel Pozueta eta Uxue Barkos politikariek bat egin zuten elkarretaratzearekin, Nafarroarekiko errespetua eta autogobernurako gaitasuna aldarrikatzeko.

bizi-baldintza duinak bermatzeko; baldintza horiek, lanetik etortitako diru-sarrerarik ez duten adineko eta pentsiodunen kasuan, gutxieneko diru-sarrera nahikoak bermatu behar dituzte". "Gaur egun, zahartzaro duina ziurtatzeko modu bakarra Nafarroako erakundeek, aurrekontuen bidez, gutxieneko 1080 euroko pentsioak osatzeko konpromisoa hartzea da", dio testuak.

AGOIZKO INAUTERIAK, DANTZA ETA SUAREKIN

Otsailaren 10ean, larunbata, ireki zen Agoitzen inauterietako lehen ekitaldia. Jardunaldiari hasiera emateko, arrautzak eta txistorra bildu zituzten herrian zehar, eta bertan, Agoizko Txitulari Taldearen musikarekin batera, maskaritak eta txokolatada kalejiraren aurretik joan zen. Herriko txitulari, joaldunak, trikitilariak, dantzariak, burrunba, gaiteroak eta Erraldoien Konpartsak hartu zuten parte.

Asteartean inauteriak herrira itzuli ziren kalejira ikusgarri batekin. Dantzek eta Zirikio eta Kapusai erretzeak, tortilla eta txistorra pintxoaren banaketarekin, herria kolorez eta musikaz bete zuten inauterietako egunak itxi zituzten. Txistu, trikitrixa eta gaita taldeek ezarri zuten agurraren erritmoa, dantza eta suaren artean, Merkatu plazan.

AGOITZEK SANISIDROAK OSPATU DITU GIRO ETA PARTEHARTZE HANDIZ

Agoitzek sanisidroak ospatu zituen berriro, arrakasta handiz eta herritarren parte-hartze nabarmenarekin. Jai horiek leku nabarmena dute agoizko guztien egutegian, eta jardueraz eta giro onez betetako lau egun eskaini zituzten.

Ostiral arratsaldean, hilak 10, eman zitzaion hasiera jai-agendari, kirol ekitaldi batekin. Udal Pilota Eskolak Agoizko Txapelketako finalak antolatu zituen. Bertan, Ibai De Gracia Oroz eta Jon Martín Villanueva, Amets Ardanaz Arce-lus eta Eneko Mirón Munilla, eta Unax Arcelus Ugalde eta Peio Carballo Larrañeta izan ziren txapeldun, talde bakoitzak bere kategorian.

Larunbata kirol erronka bizi batekin hasi zen, Axarimendia tontorrera igotzea (723 m) Agoiztik abiatuta. Sarean-en tokiko eta eskualdeko artisautez merkatuak bederatzigarren edizioa ospatu zuen, askotariko postu eta produktuak izan zituen. Leku berean eta ordu berean,

Agoizko gomazko erraldoien aurkezpena egin zen. Bi pieza berri dira, aurten 50. urteurrena ospatzen duen herriko konpartsaren familia osatzeko.

Bazkari herrikoia aurretik, Iraunkorrek txaranga tolosarrak bermuta alaitu zuen. Larunbat arratsaldea eta gaua ekitaldiz bete ziren, Angiluerrekan dantzaldiak, zezensuzkoak, Agoizko Burrunbaren perkusioa eta Iraunkorrek taldearen kalejira berria.

San Isidro aurreko egunean, arratsalderako programatutako haur-jolasak eskoletako estalpera eraman ziren, eguraldi txarra zela eta. Hilarion Eslavaren salbea abestu zuen San Migel Abesbatzak urtero egiten ohi duen moduan. Ondoren, Merkatu plazan sua, txorizo eta ardo banatu ziren, Agoizko Gaiteroek girotutako zezensuzkoaren ateraldiaren aurretik.

Maiatzaren 15ean, San Isidro egunean, Milaur taldeak jo zituen dianak. Ondoren prozesioa, meza eta kalejira egin zen Erraldoi eta Buruhandien Konpartsarekin. Agoizko Jubilatua, Alargun eta Pentsiodunen Plataformako Kantuz taldeak, gitarrekin batera, euskarazko eta gaztelaniazko kantuekin osatutako kantutegia eskaini zuen. Ospakizuna borobiltzeko, 85 mahaikide bildu ziren antolatutako bazkarian.

Arratsaldean, txokolata banatu ondoren, gaiteroen eta dantzarien arteko ohiko lehiak bukaera eman zion ospakizunari.

KOSTRADAREN KOFRADIAK, MECNA ZIGILUA

Kultura Zuzendaritza Nagusiak (Vianako Printzea Erakundea) gizarte-interesekotzat jo ditu kultur izaerako 29 proiektu, programa, jarduerak eta programa tipo, joan den urrian artistek, elkarteek eta enpresek aurkeztu zituztenak. Horien artean, Agoizko Kostradaren Kofradiaren Kapitulu Nagusia, Agoizko Kostradaren Kofradia Elkarteak egin nahi duen ekitaldia, MECNA zigilua eman diona. Bereizketa horrek esan nahi du mezenasek (pertsonek fisikoek zein enpresek)

Elkarteari egindako ekarpenek zerga-pizgarriak izanen dituztela. Partikularren kasuan, PFEZaren kuotaren % 80ko kenkaria baimentzen du zergaldi bakoitzean emandako lehen 150 euroetan, eta % 40koa gainerako ekarpenetan. Enpresen kasuan, dohaintzen zenbatekoen kenkaria Sozietateen gaineko Zergaren zerga-oinarrian, eta kuota likidoaren % 30eko kenkaria zergaldi bakoitzean emandako lehen 300 euroetan, eta % 20koa hurrengo zenbatekoetan.

AGOITZ HIRIA XVII. IPUIN LEHIAKETAKO SARIAK BANATU DIRA

Agoitz Hiria Narrazio Laburren Lehiaketako sariak banatzeko ekitaldia egin zen berriz ere Kultur Etxean. Aurten, 171 banakako kontakizun aurkeztu ziren euskaraz eta 81 gaztelaniaz, gehi Lehen Hezkuntzako 1. eta 2. mailakoek batera egindako 3 lan gehiago. Pantxika Lamurrek, Ainhoa Juánizek antzeztuak, bere

zeremonia-maistra papera errepikatu zuen, bi hizkuntzetako kategoria eta ziklo ezberdinetako irabazleak banan-banan iragarri. Lamurrek, trebetasun handiz eta umore onez, ekitaldia zuzendu zuen, epaimahaikideek, eskolako ordezkariak eta udalbatzako ordezkariak lagunduta, eta sari eta diploma

banaketan parte hartu zuten, dibertimenduz beteriko gala batean. Ekitaldia izan zen, halaber, saritutako kontakizunak biltzen dituen liburua aurkezteko aukera. Zorionak irabazleei, lehiaketan parte hartu duten guztiei eta dagoeneko hamazazpi edizio lortzea posible egiten dutenei.

KULTUR BALANTZEA

OTSAILA. "Gatazka armatuak Sentsibilizazio Proiektua" izenekoaren markoan, urtarrilean inauguratutako "Eta zure eragina?" erakusketaz gain, "Mama" zinema-dokumentala eman zen. Coopera GGKEren eskutik, gerrek giza garapenean duten eraginari buruz herritarrak sentsibilizatzea du helburu programa honek. Álvaro de Guiriorrek hitzaldi tailer interesgarri bat egin zuen, INNOVA-T. Bertan, galderak egitearen garrantzia azpimarratzen zen, gure berrikuntza, memoria- eta intuizio-gaitasunez jabetzeko. Agoitzek Santa Ageda bezperan kaleak girotzera joateko ohiturarekin jarraitu zuen jai hau ospa-

tzeko. Koplen eta makilen erritmoan, haurrak, Agoizko txistulari taldearekin batera, santua gogorarazten duen tailan hasi ziren Hiribilduko elizan, eta hainbat kale gotor zeharkatu ondoren, Merkatu plazan amaitu zuten.

Kukumix Teatro konpainiak, MUA komediarekin, musu mordoak ekarri zuen banatzeko: inoiz eman ez genituenak, emanen ditugunak eta ematen dizkigutenak.

Unibertso Sonanbuloa espazioak Codex Calixtinus, bitxi bibliografikoa, erakutsi zuen. Hainbat

diziplinatan duen balio kalkulazina dela eta, Erdi Aroko estudioko obrarik monumentalentzat jotzen da.

Hilabete honetarako antolatutako euskarazko jarduerak, Era eta Gazte txokoak, sukaldaritza eta sormen tailerrak eskaini zituzten.

Rut Etxarte Buezok eta Izaskun Barber De Carlosek zuzendu eta gidailatutako Nafar-Haziak dokumentalak, Ortzadarrek herrialde latinora egindako bidaiekin bidez Argentina eta Nafarroaren arteko sendotasuna eta lotura emozionala

erakusten dituenak, otsaileko programazioa itxi zuen.

MARTXOA. Martxo kultur programazioaren zati handi bat Emakumearen Egunaren ospakizunak eta bere agenda anitzak bete zuten. Ekitaldi hauek Euskararen Egunarekin eta Zuhaitzaren Egunarekin bat egin zuten (3tik 24ra atzeratu zuten, euriagatik). Baina jarduera gehiago egiteko tarteak ere egon zuten.

Era eta Gazte Txokoak taldeak, Euskararen Etxean emandako argi eta oihal tailer bat eta transbase tailer bat eskaini zituen hilero euskaraz programatutako ekitaldien dinamikan.

UMAFYk bere eguna ospatu zuen, eta "Musika margotu" ikasgaiko ikasleek egindako erakusketak batekin hasi zen, "Harribitxi txikiak" kontzertuari bide emateko, emakumezko abeslariari egindako omenaldia, Sergio Eslavaren eskutik, pianoan eta ahotsean. 130 mahaikide bildu zituen bazkari batek itxi zuen eguna.

Musika ere presente egon zen hileko egitarauan. Musika Eskolak gitarra entzunaldia egin zuen, eta Aste Santuaren aurretik kontzertua eskaini zuen kultur etxean. Elizan izan zen San Migel Abesbatza Eliz Musikako ohiiko kontzertuaren agertokia.

DBHko 4. mailako ikasleek, Irati Antzerki Taldearen laguntzarekin, ikasturte amaierako bidaierako dirua biltze aldera, "Alladin" antzeztanarekin bete zuten lekua saio banatan.

"La loca y el feminista" Iñaki Ardanaz agoizkoak parte hartzen duen film laburrak itxi zuen hileko kultur agenda bizia.

APIRILA. Apirileko programazioa "Chasquidos del alma y la historia de Martin Gil y familia" lanaren

aurkezpenarekin hasi zen. Kiko Lako agoizkoaren hirugarren liburua da, Martin Gil errepublikarra, 1944an fusilatuta zuten Nafarroako PCKo buruzagi historikoaren bizitza ere gogora ekarri nahi izan zuena. 117 orrialde dira, memoriaz, kontakizunaz, poemaz eta argazkiz betetakoak.

Olvido Floresek, berriz, edertasun mingotsez, poesiaz, zirkuz eta gerraz betetako istorio bat ekarri zigun, objektuen hizkuntza duen antzerki ikuskizun baten bidez. 1936ko uztailean Lodosan jazotako gertaerak bizi zituzten pertsonen oroimenari eskainitako omenaldia da.

LiterArte Jaialdiak "Los final no escritos" antolatutako antzezlana eskaini zen. Ikuskizunak lau istorio biltzen ditu, liburu banatan oinarritutakoak.

Taupadak, Agoizko 0-3 urteko zentroak, "Argia, deskubritzeko dagoen mundu bat" erakusketak antolatu zuen, haur-ekolan izandako argiari eta iluntasunari buruzko ikerketara publikora hurbiltzeko. Arte proposamen interesgarria eta berezia izan da, argiarekin gozatzeko eta jolasteko.

Lengoaia koreografiko garaikide eta hiritar baten bidez, Nafarroako Dantza Programa, DNA 2024, hirira iritsi zen Jorge Oteizaren "Quosque tandem! saikerarekin. Artista gisa egindako ibilbidean garrantzia izan duten artelanen eta kontzeptu artistikoen irudietan inspiratutako esenez osatutakoak izan zen.

Liburutegiak bat egin zuen Liburuaren Egunaren ospakizunarekin, eta irakurtzeko ohitura sustatzeko, batez ere haur eta gazteen artean, "Zure ametsen liburua. Sortu koaderno ilustratu bat". Gainera, "Herri bat erresistentzian" (Argia saria) liburuaren aurkezpena egin zen.

Horiez gain, "Ez bakarrik, ez azkenak" Agoizko

5 emakume agoiz-koen bizitzaren historia jasotzen duen dokumentalaren beste emanaldi bat egin zen.

Eskubaloiak herrian egindako ibilbideari egindako omenaldiak kultur arloan ere izan zuten protagonismoa. Joan den mendeko azken hamarkadetan kirol honek herrian izan zuten ibilbide eta erro-tzea kontaktzen erakusketak ikusgai egon zen Kultur Etxean. Erakusketaz gain, ikus-entzunezko bat eskaini zen eta horren ondoren solasaldia egin ziren.

Musika Eskolak garai honetako ohiko kontzertu didaktikoa eskaini zien ikastetxeko ikasleei.

"Ezagutu Agoitz" tailerra eta kantuko beste bat eskaini ziren Euskararen Etxean, Era eta Gazte Txokoetako hilero euskaraz programatutako ekitaldien artean.

MAIATZA. Sanisidroetako programazioaz gain, kultur jarduerak bere ohiko dinamikari jarraitu zion eta hainbat ekitaldi eskaini zituen maiatzean.

Antzerkiak ireki zuen hileko programazioa. Erretiratuen, Alargunen eta Pentsiodunen Plataforma eszenatokia irazi zuen (bi saio programatu ziren) "Un mal entendido" obrarekin, eta arrakastatsua izan zen, bai ikusle kopuruari dagokionez, bai harrerari dagokionez.

"Bat bitan. Notas, borrones, partituras y otras escrituras al oído" izan zen Uholdeak izeneko programa kuratorialaren eta erakusketakoaren bosgarren edizioaren proposamena. Agoitzera iritsi zen musikara bideratutako idazketa artistikoari eskainitako lanen lagin batekin. Erakusketak honekin batera zuzeneko ekitaldien programa bat egon zen. Elisa Artetak "Bailar una partitura" performancea egin zuen erakusketaren inaugurazioan, eta "Escribir el aire" izenburupean

hitzaldi bat eman zuten Xabier Erkizia eta Ramón Andresek.

Errekatzaile eta gantxeroen ondarea berreskuratu eta aitortzeko, nazioarteko ondare immateriala, Chelva (Valentzia) eta Agoitz arteko harremanak estutu zituen jardunaldi bat ospatu zen. Valentziako lehen gantxero taldeak 1911n iritsi ziren Agoitzera, eta enborrak Ekaiko El Irati, SA. enpresaren zerrategiraino jaisten lan egin zuten. "Los pastores del bosque flotante" dokumentalaren proiektzioa eta langile horien aditu eta ondorengo presentziarekin egindako mahai-inguru batek lanbide gogor hori ekarri zuten gogora.

Agoizko Musika Bandaren udaberriko kontzertuan, Musika Bandarako erreperatorioko konpositore garrantzitsuenetako batzuen piezak jo zituen, eta horri esker musika-talde horrek

eskaintzen dituen aukerez gozatu ahal izan zen.

Kultur Etxean aurkeztu zen "Iratira bidaia. Emakumeen lorratzak", Irati ibaian zeharreko bidaiari-koadernotxo ilustratuen bilduma. Emakumeek historian zehar izan duten ikusizintasuna erakusteko eta agerian uzteko egindako da.

SENDABERRI PROGRAMA AGOITZERA IRITSIKO DA

Nafarroako Antzokien Sareak "Sendaberrri, paisaia eszeniko berriak-Paisaia eszeniko berriak 2024" zirkuituaren programazioa aurkeztu berri du. Nafarroako Gobernuak Kultura, Turismo eta Kirol Departamentuarekin lankidetzan diseinatua, bere helburu nagusia Sareko espazio eszenikoen ohiko programazioa aberastea eta osa-tzea da.

Hala, Agoizko Kultur Etxeak "Olvido Flores" antzezlan hartu zuen apirilaren 7an, Estefania de Paz Asinek taularatua, Lodosara iritsitako Anastasini zirkoko 50 artisten trupea arrastorik utzi gabe desagertu izana kontatzen zuena. Ikuskizunarekin batera, publikoarekin topaketa bat egin zen, hura sortzeko prozesua eta dokumentu-bilaketa azaltzeko.

Hala, apirilaren 7an, Agoizko Kultur Etxeak "Olvido Flores" antzezlan hartuko du, Estefania de Paz Asinek antzeztua. Lodosara iritsi eta arrastorik utzi gabe desagertu zen Anastasini zirkoko 50

EUSKARAREN ERABILERA SOZIALA SUSTATZEKO ETA SENTSIBILIZATZEKO LANKIDETZA

Nafarroako Gobernuak eta Topagunea elkarteak lankidetzaz hitzarmena sinatu dute Nafarroan euskararen erabilera soziala indartzeko, batez ere gazteen artean. Akordioak 155.000 euroko zuzkidura izan du, eta, besteak beste, "Euskarak 365 egun" programa garatzeko eta "Euskaraldia" diseinatzeko aukera ematen du.

"Euskarak 365 egun" programaren helburu nagusia hiztunen artean euskararen erabilera sustatzea da, eta aurten bi ekimen izan ditu. Bat gazteentzat da, eta bigarrena, egunerokoan haurrekin harremanetan dauden helduentzat.

"Euskaraldia" ekimena hainbat eragile sozial eta instituzionalen arteko ekintza bateratutik sortu da, eta euskararen erabilera bultzatzea eta euskararen erabilerekin alderatuz jarrerak aktibatzea du helburu, herritarren hizkuntza-ohituretan eraginez. Hitzarmen honi esker, Topaguneak, aurreko edizioetan bezala, tailerrak eta saioak egin ahal izanen ditu hala eskatzen duten eskualde eta herrietan.

Erakunde publikoen eta gizarte-eragileen arteko lankidetzaz funtsezkoa da euskararen erabilera gizartearen indartzeko.

Bilaketak Umafyren ikasturteari amaiera emateko ekitaldia egin zuen. Gainera, José Hierro aretoan, informatika ikastaroko ikasleek egindako erakusketa bat programatu zuen.

"Artista txikiak" egutegi akademikoa ixteko ikastetxeko ikasleek urtero egiten duen erakusketa ere ikusgai egon zen Kultur Etxeko areto handia formaz eta kolorez bete zuen. Erakusketa maiatzaren 29tik ekainaren 8ra bitartean egon zen.

«Siremo» obraren antzezpeneak bukaera eman zion «Antzerki bat baino gehiago» eskolaz kanpoko jarduerari, Guraso Elkarteak antolatu eta Ainara Blascok zuzentzen duena. Aurten 45 ikasleek parte hartu dute bertan. Sarrerekin lortutako dirua ADANOrri eman zioten. Zalantzarik gabe, arrazoi bikaina izan da antzerkigintzan murgiltzen hasteko.

zko eta keinuzko antzerki ikuskizuna programatu da. Testurik gabeko obra da, eskuak lehengai sortzaile gisa protagonista dituen. Ikuskizun honek sariak, aintzatespenak eta laudorioak jaso ditu nazioan eta nazioartean.

KORRIKA JENDETSUA, AGOITZEN

Edizio bakoitzean egiten ari den bezala, Agoizko Udarak Korrikari kilometro bat erosi zuen, euskararen ezagutza eta erabilera sustatzen duen ekimen honi laguntzeko. Lasterketa ospetsua, aurten 23. edizioa betetzen zuena, martxoaren 14an, osteguna, hasi zen Irunen eta 24an, igandea, amaitu zen Baionan. Hamaika egun horietan 2.500 kilometro egin zituen. Udalarekin batera, Agoizko hainbat talde eta partikularrek ere parte hartu zuten euskararen zabalkundeari eusteko, lekukoa eramanez eta lasterketako kilometroren bat erosituz. Larunbatean, hilak 16, Agoitzera iritsi zirenean, jende ugari zegoen euskararen aldeko lasterketaren zain. Ibilbide luzea egin zuen Agoitzen barna, kaleak musikaz

eta kolorez betez, festa giro ezin hobean. 1980tik euskararen ezagutza eta erabilera sustatzeko antolatzen da Korrika. 2024koarekin, 23 edizio egin dira dagoeneko, eta milaka parte-hartzaile izan dira, bai korrika, bai antolaketa-lanetan. Bildutako dirua euskara ikasteko zentroetara bideratzen da.

EUSKARAREN EGUNA. Baina festa ordu batzuk lehenago hasi zen. Korrika Euskararen Eguna-rekin batera egin zen, eta Agoizko Udaleko Euskara Arloak, herriko zenbaiten eta AEK-ren laguntzarekin, jai eguna antolatu zuen goizeko lehen orduetatik. 09:00etatik aurrera, topagunea Merkatu plaza zen. Txokolatada batek,

txistu taldearen eskutik dianak egin aurretik, indarrak hartzeko eta 10:45ean iritsi zen lasterketari aurre egiteko balio izan zuen. Korrika Hiribildutik igaro ondoren, Erraldioen Konpartsak, Burrunbak eta Kantuzeko taldeak hiru ibilbide egin zituzten aldi berean Agoizko kaleetan barrena, Nafarroa Beherea plazan amaitzeko eta 13:30erako antolatutako ekitaldi nagusiari ekiteko. Ondoren, 14:00etarako herri bazkaria antolatu zen Merkatu plazan, eta 200 pertsona baino gehiago bildu ziren, bazkalostean musika eta txikienezko jolasak eskainiz. Iratzer Taldeak bere erreperatorio koloretsu eta biziarekin eman zion amaiera egun magiko honetako programazioari.

HAURREN ARTEAN EUSKARAREN ERABILERA SUSTATZEKO KANPAINA BERRIA

Euskarabideak haurren artean euskara ikastea bultzatzeko kanpaina abiatu zuen. 'Oparitu euskara eta oso ozen iritsiko dira/Euskararekin, gora eta gora beti!' lelopean, eta adin txikikoak dituzten nafar familiei zuzenduta, kanpaina honek euskara ikastera animatu nahi du, "etorkizuneko balio gisa". Bertan, berezko hizkuntza hori zerbait positibo eta aberasgarritzat hartzen

da, gero eta anitzagoa eta eleaniztunagoa den gizarte batean baliabide baliotsu gisa ikus dadin.

Hala, jarduera-ildo osagarri baten barruan kokatzen da, hain zuzen ere, biztanleria-sektore horri (bideoak, gurasoen prestakuntza, musika-programak) eta haur-sektoreari zuzendutako beste ekimen batzuen jarduera-ildo

osagarriaren barruan. Ildo horrek bat egiten du Departamentuak hiztun berriak sartzeko egin duen beste apustu estrategiko handi batekin, hau da, helduen prestakuntzari eta laguntzari dagokienarekin.

Euskararen Foru Legeak ezarritako sustapenaren eta sustapenaren aldeko konpromisoaren barruko ekimenak dira bai haurren artean euskara sustatzeko egungo kanpaina, bai helduei dagokiena, eta jarraipena ematen die Nafarroako Gobernuak herritarrak hizkuntza propio horren inguruan sentsibilizatzeko egiten dituen ekintzen ildoari, euskara aukera-iturri gisa hartuta.

Euskarabideak hainbat ekimen bultzatzen ditu, hala nola 'Mattin eta Kattalin' haurrentzako ikus-entzunezko proiektua (Euskarabideko Mediatekatik eskuragarri dagoen materiala), 'Gora-Gora Fest' euskarazko kultur zikloa (2023an Nafarroako 52 herritara iritsi zena), edo ERA programa, gurasoak prestatzeko, toki entitateekin elkarlanean garatua.

AGOIZKO III. DUATLOIA, PARTE-HARTZE ERREKORRA

Agoizko Duatloia hirugarren edizioa martxoaren 9an egin zen, larunbatean, eta, eguraldi txarra gorabehera, errekorra lortu zen, 150 kirolari ausart lehiatu baitziren gi-

zonezkoen proban, emakumezkoetan lehiatu zirenak eta errelebo-lasterketekin ausartu zirenak. Hiru Herri nagusi izan zen proban, eta garaipena lortu zuen gizonzkoen zein

emakumezkoen proban. Mikel Astiz eta Niobe Arregui izan ziren garaipena lortu zutenak 22 kilometroko txirrindulari segmentuari aurre egin behar ziotenean. Hala eta guztiz ere, ia ez zen abandonurik izan, nahiz eta Toki Eder frontoian ekitaldia ixteko sari banaketa eta askari handia estalpean egin ziren. Oier Goñi, lehenengo bi edizioetan gertatu zen bezala, bertako onena izan zen. Erreleboetan, Miguel Azcona eta Jon Bermejo nagusitu ziren gizonzkoetan, eta emakumezkoetan Elena Yanguas eta Ane Bermejo. Jon Leache eta Xabier Leache izan ziren modalitate honetan bertako atletarik nabarmenenak. Agoizko Duatloia antolakuntzak, Kanpondoaren eskutik, Agoizko Udalarekin, Nafarroako Triatloi Federazioarekin eta Agoizko Kirol Klubarekin lankidetzan, eskerak eman dizkie parte-hartzaileei, boluntarioei, enpresa babesleei eta DYARI, egindako laguntza eta ahalegin guztiagatik, Agoitz kirol-ekitaldi bateko protagonista izan zedin.

AGOIZKO ESKUBALOIA: OMENALDIA, ZALETASUN ITZELARI

Hainbat hamarkadatan, eskubaloia kirola baino gehiago izan zen Agoitzen, izan ere, komunitate oso bat batu zuen pasioa izan zen. 1968tik 1985era bitartean, kirol horrek urrezko garaia bizi zuen Agoitzen: taldeek herritarren gogoa pizten zuten eta jarraitzaileek gainezka egiten zituzten kantzak. Orain, Udalak eta Agoizko Kirol Elkartek bat egin dute loriazko egun horiek biziberritzeko, hainbat jarduerarekin.

Apirilaren azken asteburuan, 17 urtez Agoizko izarra izan zen kirolaren inguruko ibilbidea egiten zuen "Eskubaloia oroitzen" erakusketa ikusgai egon zen Agoizko Kultur Etxean. Etapa hartako unerik gogoangarrienak gogora ekarri ziren, erakusketa osatu zuten argazki, garaikur, banderatzko eta kamiseten bidez. Horretaz gain,

ikus-entzunezko bat aurkeztu zen eta urte haie-tako protagonista batzuekin solasaldi-solasaldi bat egin zen, haien bizipenak eta pasadizoak partekatzeke.

Larunbatean, omenaldia Toki Eder pilotalekuan jarraitu zuen. Bertan, emakumezkoen eskubaloiko hainbat partida jokatu ziren, eta ondoren Agoizko eskubaloia gorenera eraman zuten 130 jokalarik ohi, teknikari eta zuzendariak omenaldia egin zitzaizkien. Kirolzaleen bazkariak amaiera eman zien ekitaldiei.

Baina omenaldiak etorkizunari begiratu nahi izan zion ere. Gaur egun, Agoizko Kirol Elkartek eskubaloiko hiru talde ditu, benjamin, alebin eta haur kategorietakoak. Guztira 42 jokalarik dira.

Kirol mota horrek Agoitzen izan duen berpizkundeak argi erakusten du eskubaloiarekiko pasioak bizirik dirauela belaunaldi berrietan, aitzindari haien arrastoari jarraikiz.

Eskubaloiak 2016an Agoitzen izan zuen berpizteki kirol horrek hirian izan zuen eragin iraunkorren lekuko da. Pertsona askoren ahaleginari eta dedikazioari esker, eskubaloia kirol bizitzaren parte bat da gure herrian.

Zalantzarik gabe, eskubaloia Agoitzen egindako omenaldi hori kirol ekitaldi bat baino gehiago izan da: herriaren historian aztarna ezabaezina utzi zuen garai baten omenaldia izan da eta datozen belaunaldientzako utzitako ondarearen ospakizuna. Zorionak guztioi!

